

สมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา
จังหวัดสมุทรสงคราม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร
สมุทรสงคราม

Core Competencies of School Administrators in the 21st Century according to
Perceptions of Teachers in Secondary Schools in Samut Songkhram Province
under the Secondary Educational Service Area Office Samut Sakhon, Samut
Songkhram

อมร อุณหสุตติยานนท์* รุจิรุ ภูสาระ และ ภาวิดา ธาราสริสุทธิ
Amorn Unnahasuttiyanon*, Ruji Pusara and Phavida Tarasrisutthi

สาขาบริหารการศึกษาและอุดมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง กรุงเทพมหานคร 10240
Department of Education and Higher Education, Faculty of Education, Ramkhamhaeng University, Bangkok 10240

*To whom correspondence should be addressed. e-mail: 6314470003@rumail.ru.ac.th

Received: 23 March 2022, Revised: 25 December 2022, Accepted: 28 April 2023

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดสมุทรสงคราม จำแนกตามวุฒิการศึกษา ขนาดโรงเรียน และประสบการณ์การทำงาน กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยคือ ครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดสมุทรสงคราม ปีการศึกษา 2564 จำนวน 196 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม มีค่าความเที่ยงตรง อยู่ระหว่าง 0.60 – 1.00 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .96 สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว และการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ ผลการวิจัยพบว่า

ครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีการรับรู้ต่อสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ และขนาดใหญ่ มีการรับรู้มากกว่าครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดเล็ก-ขนาดกลาง และครูที่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 10 ปีขึ้นไป มีการรับรู้ด้านการบริการที่ดีมากกว่าครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่ำกว่า 5 ปี

คำสำคัญ : สมรรถนะหลัก ผู้บริหารสถานศึกษา ครู ศตวรรษที่ 21

Abstract

The purpose of this research was to study and compare the core competencies of school administrators in the 21st century according to teachers' perceptions in secondary schools in Samut Songkhram Province classified by educational background, school size, and work experience. The sample group in the research was 196 secondary school teachers in Samut Songkhram Province in the academic year 2021. The research tool was a questionnaire with a validity between 0.60 - 1.00 and a confidence value of .96. The statistics used in the research were percentage, mean, standard deviation, t-test, one-way analysis of variance, and the comparison of the difference in mean scores by pair by Scheffe's Method.

The results showed that the teachers with different educational backgrounds had no differences in their perceptions of the core competencies of school administrators, both overall and in each aspect. The teachers working in extra-large and large schools had higher perceptions of the core competencies of school administrators than the teachers working in small-medium sized schools, and the teachers with more than 10 years of work experience were more aware of the core competencies of school administrators for good service than the teachers with less than five years of work experience.

Keywords : Core Competencies, School Administrators, Teacher, the 21st Century

บทนำ

ยุคศตวรรษที่ 21 เป็นยุคที่โลกมีความเจริญก้าวหน้าและมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง สิ่งแวดล้อม และเทคโนโลยี ทำให้ประเทศต่าง ๆ มีการเตรียมความพร้อมในการวางแผนและกำหนดแนวทางในการพัฒนาประเทศ โดยมุ่งการเพิ่มระดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศ การพัฒนาสมรรถนะของมนุษย์ในประเทศเป็นหัวใจสำคัญในการขับเคลื่อนให้ประเทศสู่ความก้าวหน้าและประสบความสำเร็จ ประเทศไทยรัฐบาลมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องเพื่อให้คนไทยมีความสุข ปลอดภัย และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ที่ส่งผลต่อประเทศให้มีความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ตามวิสัยทัศน์ของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 การศึกษาจึงเป็นกลไกสำคัญที่จะส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์ ที่เป็นตัวแปรสำคัญในการขับเคลื่อนและปฏิรูปการศึกษาที่จะพัฒนาประเทศให้มีความแข็งแกร่งต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 การที่มีทุนมนุษย์ที่มีประสิทธิภาพ ต้องเกิดจากผู้นำที่มีสมรรถนะที่ประกอบด้วยความรู้ ความสามารถ ทักษะ ทักษะคิด ประสพการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่ และพัฒนาตนเองให้ทันต่อเหตุการณ์ในปัจจุบัน ภาครัฐได้มีกระบวนการสรรหาและพัฒนาผู้บริหารอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สอดคล้องกับการดำเนินงานตามแนวปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 หมวด 5 มาตรา 39 ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาและกำหนดทิศทางความสำเร็จของสถานศึกษาให้บรรลุตามนโยบายการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มุ่งมั่นในการพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานให้เป็น “การศึกษาขั้นพื้นฐานวิถีใหม่ วิถีคุณภาพ” มุ่งเน้นความปลอดภัยในสถานศึกษา ส่งเสริมโอกาสทางการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างเท่าเทียม และบริหารจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ [1] คณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ก.ค.ศ.) ได้กำหนดให้มีการประเมินสมรรถนะหลัก (Core Competency) ตามเกณฑ์การประเมินของคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ก.ค.ศ.) ได้แก่ 1) การมุ่งผลสัมฤทธิ์ 2) การบริการที่ดี 3) การพัฒนาตนเอง และ 4) การทำงานเป็นทีม ซึ่งสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษามีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งเพื่อให้การบริหารสถานศึกษาเกิดประสิทธิผลและประสิทธิภาพ ผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นบุคคลที่มีอิทธิพลในการขับเคลื่อนการศึกษา และกำหนดทิศทางของเป้าหมายสถานศึกษาให้บรรลุวัตถุประสงค์ การบริหารสถานศึกษาจะประสบความสำเร็จถึงจุดสูงสุดในระดับใดนั้น ต้องอาศัยผู้บริหารที่มีทั้งความรู้ ความสามารถ ที่จะสะท้อนออกมาเป็นสมรรถนะหลักในการบริหารงานที่มีคุณภาพ

นับว่าเป็นความท้าทายของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดสมุทรสงคราม จากการศึกษาข้อมูลสารสนเทศที่มีการเผยแพร่ผลการประเมินคุณภาพการศึกษาในรอบสองและสาม โรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดสมุทรสงคราม มีผลการประเมินทั้ง 3 มาตรฐานอยู่ในเกณฑ์ดีและดีมากเป็นส่วนใหญ่ มีบางตัวชี้วัดที่ยังอยู่ในเกณฑ์พอใช้ อีกทั้งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสงคราม ที่เป็นหน่วยงานต้นสังกัดที่ดูแลโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดสมุทรสงครามได้ตระหนักต่อการจัดการศึกษา โดยเห็นได้จากวิสัยทัศน์ที่ว่า “องค์กรคุณภาพชั้นนำวิถีใหม่ วิถีคุณภาพ วิถีพอเพียง อย่างยั่งยืน” ดังนั้นจำเป็นต้องมีผู้บริหารสถานศึกษาที่มีสมรรถนะหลักเพื่อบริหารจัดการโรงเรียนให้มีคุณภาพทางการศึกษา และจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับศตวรรษที่ 21 ซึ่งปัจจัยที่จะช่วยสร้างความสำเร็จให้แก่สถานศึกษา จึงต้องมีการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพผู้บริหารให้มีสมรรถนะหลักตามที่ ก.ค.ศ. กำหนด เพื่อเป็นมาตรฐานในการปฏิบัติหน้าที่ให้มีประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จ ผู้บริหารสถานศึกษาจึงจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนแนวคิดและกระบวนการทัศน์ในการบริหารการศึกษาให้สอดคล้องกับยุคศตวรรษที่ 21 เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้ได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ และตอบสนองต่อ

วิสัยทัศน์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาต้นสังกัด [2] โรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดสมุทรสงครามที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงครามดูแลมีทั้งหมด 9 โรงเรียน มีทั้งโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ ขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก ประชากรครูในโรงเรียนมีจำนวนแตกต่างกันขึ้นอยู่กับขนาดของโรงเรียนและจำนวนนักเรียน มีภาระหน้าที่แตกต่างกัน ครูที่อยู่ใน โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษและขนาดใหญ่ มีจำนวนประชากรครูมากพอที่จะกระจายหน้าที่ความรับผิดชอบ โดยไม่ต้องรับหน้าที่ทับซ้อน หลายหน้าที่ ทำให้ครูได้มีเวลาและโอกาสในการพัฒนาตนเองและทำงานที่ได้รับมอบหมายได้เต็มความสามารถ ซึ่งมีความแตกต่างกับ ประชากรครูของโรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็กที่มีจำนวนครูค่อนข้างน้อย ครูต้องมีภาระหน้าที่หลายตำแหน่ง และโรงเรียนขนาดเล็ก ครูส่วนใหญ่จะเป็นครูที่ได้รับการแต่งตั้งดำรงตำแหน่งบรรจุเป็นข้าราชการใหม่ เนื่องจากครูที่มีอายุการทำงานครบตามกำหนดที่ สามารถโยกย้ายที่ปฏิบัติงานได้ส่วนใหญ่มีเหตุผลเพื่อย้ายกลับภูมิลำเนาเดิม ย้ายไปสถานศึกษาที่มีขนาดใหญ่ขึ้นเพื่อต้องการความ เจริญก้าวหน้าในหน้าที่การงาน หรือย้ายเพื่อเปลี่ยนตำแหน่งที่สูงขึ้น ส่งผลให้ครูในโรงเรียนขนาดเล็กที่จะเริ่มทำงานและมีครูที่มี ประสบการณ์ในการทำงานค่อนข้างน้อยและยังไม่ชำนาญงานในฝ่ายงานต่างๆ ในโรงเรียนทุกฝ่ายจึงทำให้ครูในโรงเรียนขนาดเล็กมีการ เรียนรู้งาน รับผิดชอบหน้าที่หลายฝ่ายงาน และยังมีประสบการณ์ที่น้อยในการแก้ไขปัญหาต่างๆ ของงานที่ได้รับมอบหมาย

ด้วยเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยมีความสนใจศึกษาสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ ของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดสมุทรสงคราม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงคราม โดย การเปรียบเทียบการรับรู้ของครูที่มีวุฒิการศึกษา ขนาดโรงเรียน และประสบการณ์การทำงานของครู เนื่องจากบริบทการทำงานและ หน้าที่ที่ครูรับผิดชอบมีความต่างกันจากขนาดของโรงเรียน ครูส่วนใหญ่มีการพัฒนาตนเองโดยการศึกษาต่อให้วุฒิมัธยมศึกษาที่สูงขึ้น และครูในแต่ละโรงเรียนมีอายุการทำงานที่ต่างกัน ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาเชิงเปรียบเทียบโดยใช้วุฒิการศึกษา ขนาดของโรงเรียน และประสบการณ์การทำงานของครูมาศึกษา ซึ่งการศึกษาในครั้งนี้ผู้วิจัยคาดหวังว่าผลการศึกษานำไปใช้เป็นข้อมูล สารสนเทศเพื่อประโยชน์ต่อการวางแผน พัฒนาการศึกษาดำเนินนโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในโอกาสต่อไป ที่จะช่วย ส่งผลต่อผู้เรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษา ผู้ปกครอง สังคมและประเทศชาติต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัด สมุทรสงคราม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงคราม
2. เพื่อเปรียบเทียบสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรสงคราม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงคราม โดยจำแนกตามวุฒิการศึกษา ขนาด วิทยาลัย และประสบการณ์การทำงาน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร คือ ครูโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดสมุทรสงคราม ปีการศึกษา 2564 จำนวน 9 โรงเรียน จำนวนครู 421 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดสมุทรสงคราม ปีการศึกษา 2564 จำนวน 9 โรงเรียน ใช้การประมาณค่า การกำหนดกลุ่มตัวอย่างที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 จำนวน 196 คน จากการเปิดตารางวิเคราะห์อำนาจการทดสอบสถิติของโคเฮน (Cohen) [3] โดยทำการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิตามขนาดของโรงเรียน ร่วมกับการสุ่มอย่างง่าย

เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) เกี่ยวกับสมรรถนะหลักของผู้บริหารการศึกษาใน ศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดสมุทรสงคราม แบบสอบถามผ่านการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน และนำไปทดลองใช้กับครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดสมุทรสงคราม ประกอบไปด้วย 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามแบบสำรวจรายการ เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานสถานภาพส่วนบุคคล ประกอบด้วย วุฒิมัธยมศึกษา ขนาด วิทยาลัย และประสบการณ์การทำงาน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดสมุทรสงคราม แบ่งเป็น 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ ด้านการบริการที่ดี ด้านการพัฒนาตนเอง และ ด้านการทำงานเป็นทีม ตามกรอบแนวคิดที่ ก.ค.ศ. กำหนดตามเกณฑ์ประเมินสมรรถนะหลักของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert Scale)

การรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้ ผู้วิจัยเขียนหนังสือคำร้องขออนุญาตเก็บข้อมูลต่อบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง มอบให้ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในจังหวัดสมุทรสงคราม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงคราม จำนวน 9 โรงเรียน ดำเนินการแจกและรวบรวมแบบสอบถามจาก Google Form และแจกแบบสอบถามด้วยตนเอง ได้รับคืน จำนวน 196 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 นำแบบสอบถามมาประมวลผลการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติจากแบบสอบถามโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ วุฒิการศึกษา ขนาดโรงเรียน และประสบการณ์ทำงาน โดยแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage)
2. วิเคราะห์ระดับการรับรู้ของครูต่อสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดสมุทรสงคราม โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
3. วิเคราะห์เปรียบเทียบการรับรู้ของครูต่อสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดสมุทรสงคราม จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยการทดสอบค่าที (t-test) และจำแนกตามขนาดโรงเรียนและประสบการณ์การทำงานโดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) ถ้าพบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จะทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe)

สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์การรับรู้สมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดสมุทรสงคราม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงคราม

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในภาพรวมและรายด้าน ดังนี้

สมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21	M	S.D.	ระดับ
1. ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์	4.48	0.41	มาก
2. ด้านการบริการที่ดี	4.41	0.50	มาก
3. ด้านการพัฒนาตนเอง	4.48	0.43	มาก
4. ด้านการทำงานเป็นทีม	4.54	0.42	มากที่สุด
รวม	4.48	0.38	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีการรับรู้ต่อสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการทำงานเป็นทีม อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนด้านการพัฒนาตนเอง ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ และด้านการบริการที่ดี อยู่ในระดับมาก

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบการรับรู้สมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดสมุทรสงคราม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงคราม

ตารางที่ 2 แสดงการเปรียบเทียบการรับรู้ของสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 จำแนกตาม วุฒิการศึกษา

สมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21	ปริญญาตรี (n = 137)		สูงกว่าปริญญาตรี (n = 59)		t	p
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์	4.45	0.42	4.54	0.37	-1.32	0.33
2. ด้านการบริการที่ดี	4.38	0.51	4.51	0.44	-1.71	0.23
3. ด้านการพัฒนาตนเอง	4.47	0.44	4.51	0.41	-0.64	0.61
4. ด้านการทำงานเป็นทีม	4.52	0.42	4.58	0.43	-0.82	0.78
รวม	4.45	0.39	4.53	0.36	-1.30	0.41

จากตารางที่ 2 พบว่าค่า t ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่าครูที่มีวุฒิกการศึกษาต่างกัน มีการรับรู้ต่อสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษาศตวรรษที่ 21 โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 3 แสดงการเปรียบเทียบการรับรู้ของสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 จำแนกตามขนาดโรงเรียน

สมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21	ขนาดโรงเรียน			F	P
	ขนาดเล็ก - ขนาดกลาง (n = 47)	ขนาดใหญ่ (n = 47)	ขนาดใหญ่ พิเศษ (n = 102)		
	$\bar{X}$	$\bar{X}$	$\bar{X}$		
1. ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์	4.31	4.48	4.55	5.879***	0.003
2. ด้านการบริการที่ดี	4.16	4.44	4.52	9.514***	0.000
3. ด้านการพัฒนาตนเอง	4.32	4.51	4.54	4.529***	0.012
4. ด้านการทำงานเป็นทีม	4.35	4.50	4.66	9.249***	0.000
รวม	4.28	4.48	4.57	9.462***	0.000

*p < .05

จากตารางที่ 3 ปรากฏว่าค่า F มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 พบว่า ครูในโรงเรียนขนาดแตกต่างกัน มีการรับรู้ต่อสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษาศตวรรษที่ 21 ในภาพรวมและรายด้านแตกต่างกัน จึงทำการทดสอบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยใช้วิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's method) พบว่าครูในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ และขนาดใหญ่ มีการรับรู้ต่อสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 มากกว่าครูในโรงเรียนขนาดเล็ก-ขนาดกลาง

ตารางที่ 4 แสดงการเปรียบเทียบการรับรู้ของสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน

สมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21	ประสบการณ์ทำงาน			F	P
	ต่ำกว่า 5 ปี	5-10 ปี	10 ปีขึ้นไป		
	(n = 54)	(n = 77)	(n = 65)		
	$\bar{X}$	$\bar{X}$	$\bar{X}$		
1. ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์	4.46	4.44	4.54	1.223	0.297
2. ด้านการบริการที่ดี	4.24	4.41	4.57	7.141***	0.001
3. ด้านการพัฒนาตนเอง	4.46	4.43	4.56	1.428	0.242
4. ด้านการทำงานเป็นทีม	4.53	4.49	4.61	1.461	0.235
รวม	4.42	4.44	4.57	2.780	0.065

*p < .05

จากตารางที่ 4 ปรากฏว่าค่า F มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ทำงานแตกต่างกัน มีการรับรู้ต่อสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ยกเว้น ด้านการบริการที่ดี จึงทำการทดสอบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่เฉพาะด้านนี้ โดยใช้วิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's method) พบว่าครูที่มีประสบการณ์ทำงานตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป มีการรับรู้ต่อสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในด้านการบริการที่ดีมากกว่าครูที่มีประสบการณ์ทำงานต่ำกว่า 5 ปี

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัย เรื่อง สมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรสงคราม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงคราม สรุปประเด็นสำคัญเพื่อนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. การรับรู้ของครูที่มีต่อสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงคราม ได้ตระหนักถึงคุณภาพทางการศึกษา ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกำลังสำคัญที่จะพัฒนาการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้และพัฒนาอย่างสม่ำเสมอ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจึงมีการอบรมสัมมนา ประเมินผลการปฏิบัติงานผู้บริหารสถานศึกษาอยู่เสมอ เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษาในปัจจุบันได้ตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ นำหลักทฤษฎีทางการบริหารมาใช้ให้เกิดประโยชน์ อีกทั้ง คณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ซึ่งเป็นหน่วยงานหลักในการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาและกำหนดกฎระเบียบสำหรับผู้บริหารที่บรรจุใหม่ในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้อำนวยการสถานศึกษา เพื่อนำไปสู่การประเมินผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติงาน ที่เกิดจากการพัฒนาสมรรถนะ ที่ประกอบด้วยสมรรถนะหลัก และสมรรถนะประจำสายงานที่จะส่งเสริมให้ผู้บริหารสถานศึกษามีสมรรถนะหลักในการปฏิบัติงานที่ส่งผลสู่การบริหารงานในสถานศึกษาให้มีคุณภาพและทันต่อเหตุการณ์ปัจจุบัน ซึ่งสอดคล้องกับ บุญชอบ พรหมนิกร [4] ศึกษาเรื่อง สมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า สมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 ตามความคิดเห็นของข้าราชการครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับ สุจิตรา บุตรดี [5] ศึกษาเรื่อง การศึกษาระดับคุณภาพสมรรถนะหลักและสมรรถนะประจำสายงานของผู้บริหารสถานศึกษาตามทฤษฎีของครู อำเภอยะยงปาเป้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ผลการศึกษาระดับคุณภาพสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษาตามทฤษฎีของครู อำเภอยะยงปาเป้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

1.1 ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ พบว่า สมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารมีแผนปฏิบัติการประจำปี วิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าประสงค์ที่ชัดเจน มีการบริหารจัดการที่ดี การวางแผนบริหารงานตามทิศทางที่กำหนดไว้ กำกับ ติดตามอย่างสม่ำเสมอ ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครูได้แสดงความคิดเห็นในการปฏิบัติงานเพื่อให้มีเป้าหมายความสำเร็จไปในทิศทางเดียวกัน อีกทั้ง ผู้บริหารมีความมุ่งมั่นและตั้งใจในการปฏิบัติงานให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง มีภาวะผู้นำต้องกล้าคิด กล้าตัดสินใจ และกล้าลงมือทำเพื่อให้เห็นเป็นรูปธรรม รวมถึงการปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย มีการวิเคราะห์และสังเคราะห์งานก่อนที่จะลงมือปฏิบัติ เพื่อให้การปฏิบัติงานได้ผลดีคุ้มค่ากับทรัพยากร ตามวงจรคุณภาพ (PDCA) ซึ่งสอดคล้องกับ กนกอร จุลินทร [6] ศึกษาเรื่อง สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอเขาชัยภูมิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า สมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอเขาชัยภูมิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับ นิพนธ์ วานิชากร [7] ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียนในกลุ่มเมืองฉะเชิงเทรา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า สมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในกลุ่มเมืองฉะเชิงเทรา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 มีค่าเฉลี่ยโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ การทำงานเป็นทีม การบริการที่ดี การพัฒนาตนเองและการมุ่งผลสัมฤทธิ์ ตามลำดับ

1.2 ด้านการบริการที่ดี พบว่า สมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารให้ความสำคัญต่อผู้รับบริการในทุกๆ ด้าน ครอบคลุมทุกมิติ เพื่อให้ผู้รับบริการเกิดความประทับใจ เสมือนดังที่ตนเองต้องการการรับบริการที่ดีเช่นเดียวกัน ตระหนักถึงการช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเต็มใจ เป็นกัลยาณมิตร และ อภัยที่ยึดถือ รวมถึงผู้บริหารมีความพร้อม ตั้งใจและมุ่งมั่นที่จะเสียสละเวลาให้การบริการที่เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น ให้การบริการทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน ไม่เลือกปฏิบัติ ให้ความสำคัญในการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในงานด้านต่างๆ สร้างทางเลือกหรือช่องทางในการให้บริการที่หลากหลาย เพื่อให้ผู้รับบริการเกิดความสะดวก รวดเร็ว และเข้าถึงการบริการที่ดี สร้างระบบการบริการที่มีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งสำรวจความพึงพอใจและรับฟังความคิดเห็นผู้รับบริการด้วยความเต็มใจ เพื่อนำข้อบกพร่องมาปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาต่อไปเพื่อให้การบริการมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ ภักจิรา ผาทอง [8] ศึกษาเรื่อง สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาด้านการบริการที่ดีในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

1.3 ด้านการพัฒนาตนเอง สมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารมีการประเมินผล และปรับปรุงแก้ไขวิธีการพัฒนาตนเองในการบริหารงานจากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและศักยภาพของตนเอง (SWOT Analysis) แล้วเลือกวิธีการพัฒนาตนเองได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา อีกทั้งผู้บริหารมีความมุ่งมั่นตั้งใจที่จะแสวงหาความรู้และประสบการณ์ใหม่ๆ เพื่อพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ รู้จักใช้จิตวิทยาในการสื่อสารที่ดี แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อร่วมงานและให้ความร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ อีกทั้งมีความเป็นผู้นำยุคใหม่ที่นำเทคโนโลยี นวัตกรรมมาพัฒนาการบริหารจัดการในสถานศึกษาให้มีคุณภาพ โดยมีเจตคติ ค่านิยมในการบริหารงาน และหลักเล็งการตามกระแสนิยม โดยให้ความสำคัญกับการศึกษาเป็นหลัก ซึ่งสอดคล้องกับ ปาริฉัตร ช่อขิต [9] ศึกษาเรื่อง สมรรถนะผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 ผลการวิจัยพบว่า สมรรถนะผู้บริหารด้านการพัฒนาตนเอง มีค่ามัชฌิมเลขคณิตอยู่ในระดับมาก

1.4 ด้านการทำงานเป็นทีม สมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารมีทัศนคติที่ดีในการบริหารทีมงาน เพื่อให้การปฏิบัติงานบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด ทำงานด้วยความโปร่งใส มีส่วนร่วมในการวางแผนเพื่อการปฏิบัติงานเป็นทีม สามารถวางตัวในบทบาทผู้นำและผู้ตามที่ดี ยอมรับฟังความคิดเห็น ข้อตกลงของทีมงานด้วยความถูกต้องมีเหตุผล ผู้บริหารสามารถสร้างความร่วมมือ และประสานงานให้เป็นที่ยอมรับซึ่งกันและกัน ระหว่างผู้นำกับผู้ร่วมงาน ตลอดจนสร้างทีมงานที่เข้มแข็งให้เป็นวัฒนธรรมในองค์กร มีการสร้างขวัญกำลังใจ ยกย่อง ชื่นชมบุคลากร

เป็นประจำ หลีกเลี่ยงการสร้างความขัดแย้งภายในองค์กร ให้การช่วยเหลือซึ่งกันและกันพร้อมกับสนับสนุนส่งเสริมสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาศึกษาของสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับ สมปอง ไทยธานี [10] ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะหลักผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดชลบุรี ผลการวิจัยพบว่า ด้านการทำงานเป็นทีม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับ ฉวีวรรณ ฉัตรวิไล [11] ศึกษาเรื่อง สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินการตามมาตรฐานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการศึกษาในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จังหวัดฉะเชิงเทรา กล่าวว่า ผู้บริหารมีความสามารถในการเป็นผู้นำหรือผู้ตามได้อย่างเหมาะสม มีการวางแผนการดำเนินงานร่วมกับผู้อื่นและมีการเปิดโอกาสให้เพื่อร่วมงาน แสดงความคิดเห็นและยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

2. การเปรียบเทียบสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดสมุทรสงคราม จำแนกตามวุฒิการศึกษา ขนาดโรงเรียน และประสบการณ์ทำงาน สามารถสรุปประเด็นสำคัญได้ดังนี้

2.1 ครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีการรับรู้ต่อสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดสมุทรสงครามที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรี มีบริบทในการปฏิบัติงานที่คล้ายคลึงและสอดคล้องกัน เนื่องจากครูมีการปฏิบัติงานร่วมกันภายในสถานศึกษา เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ถ่ายทอดการทำงานต่อกัน และเป็นผู้ปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายจากผู้บริหาร ใกล้ชิดกับผู้บริหารในการประสานงาน มีกระบวนการทำงานร่วมกัน ได้เรียนรู้และเห็นถึงกระบวนการทำงาน วิสัยทัศน์ และพฤติกรรมต่างๆ ในการดำเนินงานในองค์กร ทำให้ครูมีโอกาสได้มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการภารกิจขององค์กรในหน้าที่และบทบาทในการบริหารฝ่ายงานของตนเองอย่างเต็มศักยภาพ ได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนให้พัฒนาวิชาชีพอย่างเสมอภาค ที่จะสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ซึ่งสอดคล้องกับ กัญญณ์พัชร เพิ่มพูล, ประภาศ ปานเจียง และยรรยง คชรัตน์ [12] ศึกษาเรื่อง สมรรถนะการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย ภาคใต้ ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของครูต่อสมรรถนะการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย ภาคใต้จำแนกตามระดับการศึกษาพบว่า ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อสมรรถนะการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย ภาคใต้ โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ให้เห็นผลได้ว่า ครูโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย ภาคใต้ทุกคน ได้รับการศึกษาในระดับใดก็ตาม ต่างก็มีความกระตือรือร้น ต้องการการส่งเสริม การแนะนำในการพัฒนาตนเอง และผู้บริหารให้ครูได้มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการอย่างเท่าเทียมกัน จึงทำให้มีความคิดเห็นที่ไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับ อาราทิ หัตถนิ [13] ศึกษาเรื่อง สมรรถนะหลักของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสมรรถนะหลักของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลาเขต 3 โดยภาพรวม และรายด้านทุกด้านไม่ต่างกัน

2.2 ครูในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีการรับรู้ต่อสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในภาพรวมและรายด้านแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ และขนาดใหญ่ มีสมรรถนะหลักในการบริหารสถานศึกษาที่มากกว่าผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก-ขนาดกลาง เนื่องด้วยปัจจัยด้านทรัพยากรที่มีความพร้อมทั้งในเรื่องของบุคลากร งบประมาณ การแข่งขัน ชุมชน ภาวศรัทธา และประสบการณ์ทำงาน ที่เชื่อมโยงให้ผู้บริหารเกิดสมรรถนะหลักทั้งสี่ด้าน ซึ่งโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ และขนาดใหญ่ เป็นโรงเรียนที่นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชนเกิดความเชื่อมั่น เป็นที่ยอมรับในการจัดการศึกษาที่ผ่านกระบวนการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ มีการประกันคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐาน ผู้บริหารจึงต้องรักษาระดับคุณภาพและมาตรฐานในการบริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพอย่างสม่ำเสมอและพัฒนาให้ดียิ่งขึ้นต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับ วิมลรัตน์ ศรีสำอางค์ และ รชฏ สุวรรณภูมิ [14] ศึกษาเรื่องสมรรถนะหลักทางการบริหารสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม ผลการวิจัยพบว่า ครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีความคิดเห็นต่อสมรรถนะหลักทางการบริหารสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำนวน 1 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริการที่ดี

และมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 2 ด้าน ได้แก่ ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์และด้านการทำงานเป็นทีม และสอดคล้องกับ อัญชลี ชัยศรี [15] ศึกษาเรื่องการบริหารทรัพยากรมนุษย์บนพื้นฐานสมรรถนะ กล่าวว่า สมรรถนะมีประโยชน์ต่อการบริหารทรัพยากรมนุษย์ประกอบด้วย การสรรหาและการคัดเลือก การประเมินผลการปฏิบัติงานของพนักงาน การให้รางวัลและค่าตอบแทน การวางแผนความก้าวหน้าทางอาชีพ และการประเมินผลสัมฤทธิ์ หากทุกคนในองค์กรสามารถปรับสมรรถนะของตนเองให้เข้ากับมาตรฐานที่องค์กรกำหนดในระยะยาวจะเกิดเป็นสมรรถนะเฉพาะขององค์กร และสามารถแข่งขันกับองค์กรอื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลต่อความสำเร็จขององค์กรต่อไป

2.3 ครูที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกันมีการรับรู้ต่อสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ยกเว้น ด้านการบริการที่ดี ครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดสมุทรสงครามที่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 10 ปีขึ้นไป มีการรับรู้มากกว่าครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่ำกว่า 5 ปี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูที่มีประสบการณ์การทำงานมานานเกิน 10 ปีขึ้นไป เกิดกระบวนการเรียนรู้งาน ได้สัมผัสประสบการณ์ในการปฏิบัติงานเป็นประจำจึงทราบถึงบริบทขั้นตอนการดำเนินงาน ระบบภายในองค์กร เข้าใจและซึมซับกับวัฒนธรรมองค์กร รวมถึงการสั่งสมประสบการณ์การทำงานที่มีรอบรู้ รอบคอบ สามารถประยุกต์การทำงานในบริบทของงานต่างๆ ให้เกิดข้อผิดพลาดในการปฏิบัติงานได้น้อยกว่าครูที่เริ่มต้นการทำงานไม่นานมากนัก ที่ยังต้องอาศัยการเรียนรู้และเก็บเกี่ยวประสบการณ์ ซึ่งสอดคล้องกับ ธนพล ใจดี และ กัลยมน อินทุสุด [16] ศึกษาเรื่องสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียน ขนาดใหญ่พิเศษ กลุ่ม 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกันมีการรับรู้ต่อสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ยกเว้น ด้านภาวะผู้นำทางการจัดการ ด้านความเป็นเลิศส่วนบุคคล และด้านการมีส่วนร่วมกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะการนำวิจัยไปใช้ประโยชน์

1.1 ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ ผู้บริหารควรนำวิธีการ นวัตกรรมที่ทันสมัยมาส่งเสริม สนับสนุนงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เพราะส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ของงาน กระบวนการทำงาน การใช้ทรัพยากรได้อย่างคุ้มค่าและประสบความสำเร็จในการทำงานงานบรรลุตามเป้าหมาย

1.2 ด้านการบริการที่ดี ผู้บริหารควรมีการจัดระบบการให้บริการแก่ผู้ปกครอง นักเรียน และผู้รับบริการ บนพื้นฐานของข้อมูล ข่าวสาร และความต้องการของผู้รับบริการในหลากหลายช่องทาง เพราะการตอบสนองความต้องการที่รวดเร็ว สะดวกสบาย ถูกต้อง ชัดเจน มีการสื่อสารและเข้าใจในทิศทางเดียวกัน และสร้างความพึงพอใจให้กับผู้ที่เข้าใช้บริการในองค์กรอย่างเสมอภาค

1.3 ด้านการพัฒนาตนเอง ผู้บริหารควรเลือกใช้แหล่งเรียนรู้ ที่หลากหลายเพื่อพัฒนาตนเอง ได้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ปัจจุบัน เพราะปัจจุบันมีการแข่งขันมากขึ้นในหลายๆ มิติของวงการศึกษ ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นหัวใจหลักในการขับเคลื่อนให้สถานศึกษามีคุณภาพและเกิดการยอมรับ ผู้บริหารจึงต้องพัฒนาตนเองให้สามารถแก้ไขปัญหาและเตรียมพร้อมที่จะรองรับการเปลี่ยนแปลงในยุคปัจจุบันให้ได้ทุกสถานการณ์

1.4 ด้านการทำงานเป็นทีม ผู้บริหารควรมีเทคนิคในการให้กำลังใจ ยกย่อง ให้เกียรติผู้อื่นในโอกาสที่เหมาะสม เพราะการทำงานร่วมกันต้องอาศัยแรงจูงใจ พลังงานบวก เพื่อให้กลุ่มการทำงานนั้นเกิดความรัก ความสามัคคีกลมเกลียวและเป็นหนึ่งเดียวกันการเป็นทีมทำงานที่ดีย่อมส่งผลให้งานประสบความสำเร็จ และบรรลุวัตถุประสงค์ตามเป้าหมาย

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ด้านอื่นๆ ที่ส่งผลต่อการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาและคุณภาพการศึกษา

2.2 ควรศึกษาสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษาอื่น ๆ เพื่อนำผลที่ได้มาเปรียบเทียบและใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนาการประเมินผลที่เกิดจากการปฏิบัติงาน เพื่อสร้างสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- [1] สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. นโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานปีงบประมาณ พ.ศ.2564-2565. [อินเทอร์เน็ต]. 2563 [เข้าถึงเมื่อ 9 สิงหาคม 2564]. เข้าถึงได้จาก: <http://www.yst2.go.th/web/wpcontent/uploads/2021/01/%E0%B8%99%E0%B9%82%E0%B8%A2%E0%B8%9A%E0%B8%B2%E0%B8%A2-%E0%B8%AA%E0%B8%9E%E0%B8%90%E0%B8%9B%E0%B8%B5-2564-2565.pdf>
- [2] สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสมุทรสงคราม. แผนพัฒนาการศึกษาจังหวัดสมุทรสงคราม (พ.ศ.2562-2565). สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ; 2562.
- [3] Cohen L., Manion L., and Morrison K. Research methods in education 7th ed. New York: Routledge; 2011
- [4] บุญชอบ พรหมนิกร. สมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 [วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต]. ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์; 2558.
- [5] สุจิตรา บุตรดี. การศึกษาระดับคุณภาพสมรรถนะหลักและสมรรถนะประจำสายงานของผู้บริหารสถานศึกษาตามทฤษฎีของครู อำเภอยะยงป่าเป้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2. [การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองปริญญาการศึกษา มหาบัณฑิต]. พะเยา: มหาวิทยาลัยพะเยา; 2560.
- [6] กนกอร จุลินทร. สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอบางบาล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2. [วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต]. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา; 2560.
- [7] นิพนธ์ วานิชยากร. ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียนในกลุ่มเมืองฉะเชิงเทรา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1. [วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต]. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา; 2560.
- [8] ภัคจิรา ผาทอง. สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 2. [การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต]. พะเยา: มหาวิทยาลัยพะเยา; 2563.
- [9] ปาริฉัตร ช่อชิต. สมรรถนะผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8. [วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต]. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร; 2559.
- [10] สมปอง ไทยธานี. ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะหลักผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 จังหวัดชลบุรี. [วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต]. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา; 2558.
- [11] ฉวีวรรณ ฉัตรวิไล. สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลการดำเนินการตามมาตรฐานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการศึกษาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จังหวัดฉะเชิงเทรา. [วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต]. ฉะเชิงเทรา: มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์; 2560.
- [12] กัญญณพัชร เพิ่มพูล, ประภาศ ปานเจีย และยรรยง คชรัตน์. สมรรถนะการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัยภาคใต้. [วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต]. สงขลา: มหาวิทยาลัยหาดใหญ่; 2561.
- [13] อาราด หัตถนิ. สมรรถนะหลักของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3. [สารนิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต]. สงขลา: มหาวิทยาลัยหาดใหญ่; 2562.
- [14] วิมลรัตน์ ศรีสำอางค์ และ รชฏ สุวรรณภู. สมรรถนะหลักทางการบริหารสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม. วารสารมหาวิทยาลัยนครพนม 2558; 5:80-89.
- [15] อัญชลี ชัยศร. การบริหารทรัพยากรมนุษย์บนพื้นฐานสมรรถนะ. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยบุรีรัมย์ 2563; 5:234-248.
- [16] ธนพล ใจดี และ กัลยมน อินทุสุต. สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียน ขนาดใหญ่พิเศษ กลุ่ม 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1. Journal of Roi Kaensarn Academic 2564; 6:68-79.